

הליך "גילוי מרצון" בגין חשבונות בנק בשוויץ או בעל חשבון בנק בשוויץ - כדאי שתשקול "גילוי מרצון" או קריאה אחרונה לבעלי חשבון בנק בשוויץ

מאת: קובי גולדמן, עו"ד; אורי גולדמן, עו"ד גולדמן ושות' - משרד עורכי דין

בין מדינות תתנהל בדרך מנהלית תקינה בהתאם למידע העומד לרשותן לפי דיני המסים שלהן. כך למשל הכוונה היא לקבלת מידע ספציפי בגין חשבון שבו יש מודיעין שנעברו עבירות מסוימות, כגון עבירות מס או עבירות איסור הלבנת הון, וגם במקרה כזה הדרך של הרשויות להגיע למידע היא קשה. כך שמבחינה משפטית לא תמיד יתאפשר למדינות להעביר בניהן את המידע.

אלא שבעידן האינטרנט יש פרצות נוספות של זליגת מידע, שכן לעיתים גנבי המידע עלולים להשתמש במידע, מסיבותיהם שלהם, כנקמה בבנקים הגדולים ולפרסם אותם באינטרנט באתרים כגון ויקיליקס (WikiLeaks) הידוע לשימצה, תחת האידיאלוגיה של "זכות הציבור לדעת".

מידע כזה שזולג מתוך הבנק, עלול למצוא את דרכו בדרכים שונות גם לרשות המסים ולרשות לאיסור הלבנת הון בישראל. עו"ד קובי גולדמן ואורי גולדמן ממשרד גולדמן ושות' המתמחים בתחום המס האזרחי והפלילי ובתחום של איסור הלבנת הון מסבירים, כי בכפוף לייעוץ מתאים, כל מקרה לגופו, עדיף למחזיקי חשבונות בנק בשוויץ לפנות לרשות המסים מבעוד מועד ולהסדיר את הנושא מבלי לטמון את הראש בחול ולהמתין שיום אחד הרשות תגיע אליהם.

עו"ד גולדמן מסבירים, כי יש משמעות רבה לשאלה - "מי פנה קודם - הרשות או האזרח?". כאשר בפניה מתאימה ומוקדמת להליך שמכונה על ידי הרשות "גילוי מרצון", מקבל למעשה בעל החשבון פטור מאחריות פלילית בגין אותו חשבון וזאת במקביל להסדרת חובותיו במס מול רשות המסים. בדרך של גילוי מרצון, אם היא מנוהלת נכון, למעשה מקבל הכסף השחור "הכשר" של רשות המסים ולא ניתן עוד להאשים את הנישום בעבירות מס בגינו. באמצעות הליך הגילוי מרצון מעוניינת רשות המסים, בתאום עם הפרקליטות, לעודד אנשים אשר עברו עבירות על חוקי המסים

במשך שנים ועד לאחרונה היו הבנקים בשוויץ מבצר הסודיות של אנשי עסקים בעולם שיכולים היו להפקיד בהם כספים ולהיות בטוחים שפרטי חשבונם יישמר בינם לבין הבנקאי ולא ייצא משערי הבנק, אלא שרשויות המס ואיסור הלבנת הון בעולם ובישראל, ובראשם ארה"ב ומדינות אירופה, עמלים באינטנסיביות לקבל את פרטי חשבונות הבנק של אזרחיהן כדי לבחון האם הכספים שם מוחזקים כדין ומדווחים לרשויות של אותה מדינה. כמובן שאין כל איסור על אדם להחזיק חשבון בנק בשוויץ, אך בשל האופי של אותם חשבונות, נטות הרשויות להאמין כי בדיקה החשבונות האמורים יביאו אותן לגלות כספים שחמקו מרשת המס של אותן מדינות.

אם לא די בנסיגות המשפטיות של הרשויות, שבינתיים נבלמים ע"י הבנקים, הרי שלאחרונה פירסמו חלק מהבנקים הגדולים בשוויץ, כגון HSBC ו-UBS, כי עובדים שלהם גנבו פרטי חשבונות שהיו מוחזקים בבנק ומוכרים אותם ל"מרבח במחיר".

אמנם ישנו היבט אתי לאופן שבו מדינה מוכנה לשלם לגנב על מידע שהשיג בגניבה, אך הרי שאין המקום כאן לדון בהיבט זה. במיוחד כאשר המדינות שמנסות להגיע לאותם גנבי מידע עושות לעצמן חשבון עלות-תועלת של תשלום ל"גנב קטן" בגין מידע על "גנבים גדולים". לפיכך ישנן מדינות שקונות את המידע מהגנבים. כך למשל ארה"ב במגעים, גרמניה כבר קיבלה חלק מהמידע ואף מקורות שונים פירסמו שהמידע הועבר לאיטליה ועוד. בין חלק מהמדינות יש אמנות והסכמי העברת מידע, כך שלכאורה לא ברור היכן עוצר כדור השלג והאם מדינה אחת שקנתה את המידע תעביר אותה לאחרת ובאיזו מסגרת.

אלא שקיימים קשיים משפטיים וביחוקרטיים לא מעטים להעברת מידע בבנקאי בין מדינות, לבטח כאשר המידע אינו ספציפי, אלא מהווה מידע כללי של פרטי חשבונות שהתנהלו בבנק מסויים. גם באמנות הקיימות בין המדינות נקבע לרוב כי תחלופת המידע

דיווח בהפסד. כך גם אם וככל שממציאים לרשות את האסמכתאות המתאימות, בתנאים מסויימים יוכרו הוצאות שונות שמפחיתות את תשלום המס.

חוק איסור הלבנת הון- תשלום מס אינו "מלבין" את מקור הכסף חוק איסור הלבנת הון קובע גם הוא תמריצים למי שמדווח לרשות ובהתקיים התנאים כאמור בחוק, המדווח יכול להנות מפטור מאחריות פלילית, אך לא כאשר מדובר בעשיית פעולה ברכוש בידיעה שהוא "רכוש אסור". אם מקור הכסף הוא ב"עבירת מקור" עליה חל חוק איסור הלבנת הון, הרי שהוא מהווה "רכוש אסור".

לענין זה מדגיש עו"ד גולדמן, כי ברשימת "עבירות המקור", אשר לכאורה היא "רשימה סגורה", לא נכללות "עבירות מס" (בניהן העלמת הכנסות), למעט עבירות ספציפיות של הוצאת חשבוניות פיקטיביות ועבירות מסויימות של מס.

במקרה שמדובר ב"רכוש אסור", גם אחרי תשלום מס במסגרת הליך של גילוי מרצון, נשארים הכספים לכאורה תחת הסיווג של רכוש אסור והעובדה ששולם עליהם מס אינה "מלבינה" את מקורם, דהיינו היא לא הופכת את הכסף ל"כשר" מבחינת הרשות לאיסור הלבנת הון. לפיכך יכולה הרשות לנסות ולשים עליהם את ידה.

לענין זה מציין עו"ד גולדמן, כי על פי לשונו של חוק איסור הלבנת הון, שחוקק בשנת 2000, הרי שלכאורה בחוק איסור הלבנת הון אין התיישנות (!) והכספים נשארים רכוש אסור לנצח (וזאת בניגוד לעבירת המקור שיכולה להתיישן בינתיים).

לאור המפורט לעיל, על השוקל הליך של גילוי מרצון לעשות זאת דרך עורך דין שבקיא בתחום ומכיר ויודע את כל המימשקים בין חוקי המיסים השונים והחקיקה הרלבנטית (כגון חוק איסור הלבנת הון) וטוב יעשה אם יקבל את החלטתו על ההליך מוקדם ככל האפשר בטרם רשות המסים תגיע אליו.

לתקן את דיווחיהם ולדווח נתוני אמת ומוכנה להתחייב שלא יינקטו הליכים פליליים, נגד אדם שיבצע גילוי מרצון.

אלא שהרשות לא מוכנה לקבל כל דיווח גילוי כגילוי מרצון, כך למשל "בנוהל גילוי מרצון" בנוהל גילוי מרצון של הרשות קיימת דרישה, כי מקור של הגילוי מרצון, יהיה בפניה כנה, ולא בעקבות חקירה או בדיקה המתבצעת ע"י רשות המסים ו/או רשות שלטונית אחרת. כמו כן, הגילוי צריך להיות מלא ונאות, והחסינות מהליך פלילי, תחול רק לגבי המידע שנמסר לרשות ועל סכום המס אותו שילם במסגרת הליך הגילוי מרצון.

אם הופר תנאי מתנאי הגילוי מרצון ע"י נישום, בטלה ההסכמה לחסינות והרשות תוכל להשתמש בנתונים שמסר כראיה באישום פלילי כנגדו. עם זאת, כאשר לא אושרה הבקשה ע"י הרשות לא תעשה רשות המסים שימוש במידע שבבקשה בהליך פלילי, למעט במקרים שבהם היה לרשות מידע מוקדם על אותו אדם, כגון בשל חקירה שהחלה (דבר שקשה עוד יותר להוכיח כאשר הרשות טוענת שבזמן הגילוי התנהלה חקירה סמויה). כמו כן, אין מניעה להשתמש במידע שהתקבל בהליך אזרחי.

הבעייתיות מתחילה במקרים בהם פונה הנישום בהליך של גילוי מרצון והרשות אינה מוכנה לאשר את אותו הליך, למשל במקרים בהם הרשות תטען שיש לה כבר מידע קודם על מה שנמסר לה, או שמתקיימת נגדו חקירה סמויה. גם אם המידע מפורסם במסגרת הליך משפטי או באמצעי התקשורת, הוא יחשב כאילו הוא מצוי בידי רשות המסים ולענין זה יש פרשנות רחבה.

לרו"ח אין חסינות

מכיוון שהליך הגילוי מרצון הוא כל כך שברירי, יש לעשותו בצורה נכונה, עו"ד גולדמן מסביר, כי יש לאנשים רבים נטיה לחשוב שהגורם הנכון להגשת גילוי מרצון הינו רואה החשבון שלהם, אלא שלרואי החשבון אין חיסיון מוחלט כמו שיש לעורכי דין ובמקרה כזה, אם וכל שההליך מסתבך או לא מאושר, הרי שרואה החשבון עלול למצוא את עצמו ממשרדי החקירות נותן עדות כנגד הלקוח שפנה אליו ונתן לו את כל המידע ובכך יוצאים כל הצדדים מופסדים. במקרה כזה אף לא עומדת לרואה החשבון זכות השתיקה, שכן הוא נותן עדות כנגד לקוחו ובנוסף יכולה הרשות לערוך אצלו חיפוש ולהגיע לכל המסמכים שהמציא הלקוח לרו"ח לצורך ההליך. לפיכך ממליץ עו"ד גולדמן לנישומים לנהל את הליך הגילוי תחת "חומת החיסיון" של עורכי הדין.

לעיתים אין חיוב במס

עוד מציין עו"ד גולדמן, כי על אף המסגרת המפחידה לכאורה של גילוי מרצון, יתכנו מקרים בהם כלל לא יהיה חיוב במס בגין הגילוי, כך למשל, בגין חשבוניות שהיו מוחזקים בחו"ל- רק משנת 2003 חל מס על הכנסות מריבית בחו"ל, כאשר הפרשי השער פטורים ממס ואנו אף סוברים כי גם אם הנישום הרויח במטבע זה, הרי שלאור שחיקת הדולה, לאחר המרה לשקלים- יתכן שהדיווח בישראל יהיה

הנהלת הלשכה וחברי סניף חיפה

מאחלים מזל טוב

לחבר זאהר המאם

לרגל הולדת ביתו רימה

מי ייתן ותרנו ממנה רוב נחת ואושר